

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

Handelingen

Annales

INTEGRAAL VERSLAG
VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE

COMPTE RENDU INTÉGRAL
DE LA RÉUNION PUBLIQUE DE LA

COMMISSIE VOOR HET **B**EDRIJFSLEVEN,
HET **W**ETENSCHAPSBELEID,
HET **O**NDERWIJS,
DE **N**ATIONALE WETENSCHAPPELIJKE
EN CULTURELE INSTELLINGEN,
DE **M**IDDENSTAND
EN DE **L**ANDBOUW

COMMISSION DE L'**E**CONOMIE,
DE LA **P**OLITIQUE SCIENTIFIQUE,
DE L'**E**DUCTION,
DES **I**NSTITUTIONS SCIENTIFIQUES
ET CULTURELLES NATIONALES,
DES **C**LASSES MOYENNES
ET DE L'**A**GRICULTURE

VAN

DU

14-03-2000

14-03-2000

Inhoud

Dinsdag 14 maart 2000

COMMISSIE VOOR HET BEDRIJFSLEVEN, HET WETENSCHAPSBELEID, HET ONDERWIJS, DE NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE INSTELLINGEN, DE MIDDENSTAND EN DE LANDBOUW - COM 145

Mondelinge vraag van de heer Joos Wauters aan de minister van Landbouw en Middenstand over "de dioxine-depositiemetingen van de Vlaamse Milieumaatschappij" (nr. 1216)

sprekers : **Joos Wauters, Jaak Gabriels**, minister van Landbouw en Middenstand

Mondelinge vraag van de heer Yves Leterme aan de minister van Landbouw en Middenstand over "de vergoeding van konijnenkwekers en fokkers van pelsdieren naar aanleiding van de dioxinecrisis" (nr. 1280)

sprekers : **Yves Leterme, Jaak Gabriels**, minister van Landbouw en Middenstand

Sommaire

Mardi 14 mars 2000

COMMISSION DE L'ÉCONOMIE, DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE, DE L'ÉDUCATION, DES INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES NATIONALES, DES CLASSES MOYENNES ET DE L'AGRICULTURE COM 145

Question orale de M. Joos Wauters au ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes sur "les évaluations des dépôts de dioxine effectuées par la société flamande pour l'environnement" (n° 1216)

orateurs : **Joos Wauters, Jaak Gabriels**, ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes

Question orale de M. Yves Leterme au ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes sur "l'indemnisation des éleveurs de lapins et d'animaux à fourrure suite à la crise de la dioxine" (n° 1280)

orateurs : **Yves Leterme, Jaak Gabriels**, ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone - Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 50 0000/000 : Parlementair Document van de 50e zittingsperiode +
het nummer en het volgnummer
QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden
HA : Handelingen (Integraal Verslag)
BV : Beknopt Verslag
PLEN : Plenumvergadering
COM : Commissievergadering

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 50 0000/000 : Document parlementaire de la 50e
législature, suivi du n° et du n° consécutif
QRVA : Questions et Réponses écrites
HA : Annales (Compte Rendu Intégral)
CRA : Compte Rendu Analytique
PLEN : Séance plénière
COM : Réunion de commission

Officiële publicaties uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : alg.zaken@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : aff.generales@laChambre.be

COMMISSION DE L'ÉCONOMIE,
DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE,
DE L'ÉDUCATION, DES INSTITUTIONS
SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES
NATIONALES, DES CLASSES MOYENNES
ET DE L'AGRICULTURE

RÉUNION PUBLIQUE DU
MARDI 14 MARS 2000

COMMISSIE VOOR HET BEDRIJFSLEVEN,
HET WETENSCHAPSBELEID,
HET ONDERWIJS, DE NATIONALE
WETENSCHAPPELIJKE EN CULTURELE
INSTELLINGEN, DE MIDDENSTAND
EN DE LANDBOUW

OPENBARE VERGADERING VAN
DINSDAG 14 MAART 2000

De vergadering wordt geopend om 14.09 uur door de heer **Jos Ansoms**, voorzitter.

La réunion est ouverte à 14.09 heures par M. **Jos Ansoms**, président.

Regeling van de werkzaamheden

Ordre des travaux

De mondelinge vraag nr. 1202 van de heer Luc Goutry wordt naar een latere datum verschoven.

Mondelinge vraag van de heer Joos Wauters aan de minister van Landbouw en Middenstand over "de dioxinedepositiemetingen van de Vlaamse Milieu-maatschappij" (nr. 1216)

Question orale de M. Joos Wauters au ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes sur "les évaluations des dépôts de dioxine effectuées par la société flamande pour l'environnement" (n° 1216)

De heer **Joos Wauters** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de Vlaamse Milieu-maatschappij heeft een aantal onderzoeken uitgevoerd die in Vlaanderen nogal wat stof hebben doen opwaaien, zowel letterlijk als figuurlijk. Dat oogt altijd spectaculair en daarom is het passend eens na te gaan wat de concrete realiteit is.

We weten allemaal dat dioxines slechts in geringe mate door de ademhaling worden opgenomen. De opname gebeurt voornamelijk via de consumptie van vis, vlees en groenten.

Dit betekent dat dioxinedeposities niet noodzakelijk rechtstreekse en acute gezondheidsrisico's met zich brengen. Wel moet in landbouwzones in het algemeen en in de veeteelt in het bijzonder worden nagegaan op welke manier deze dioxines zich manifesteren en hoe dit kan worden vermeden.

Dioxine heeft de eigenschap zich vast te zetten op andere, fijne vaste stofdeeltjes, die zich gemakkelijker verspreiden en zo in het milieu en in de voedselketen terechtkomen.

Daarom vinden wij het noodzakelijk om in gebieden met verhoogde dioxinedeposities de verantwoordelijke bronnen op te sporen en te saneren.

Mijnheer de minister, ik kom thans tot mijn vragen. Zijn er ooit melkdioxinemetingen gebeurd in de streek van Olen, Hoboken en Zelzate ? Immers, dit waren volgens het VMM de belangrijkste gebieden. Zijn er metingen gebeurd in deze gemeenten met betrekking tot maïs, kippen en runderen en welke zijn hiervan de resultaten ?

Is het verantwoord in streken met zeer verhoogde dioxinedepositie nog maïs te telen en runderen en kippen te kweken ? Welke maatregelen voorziet u ?

Is er in de gebieden met een verhoogde dioxinedepositie - zoals in Hoboken het geval is voor lood - een verhoging van de bloedspiegel gevonden bij kleine kinderen ? Welke zijn de gezondheidsgevolgen van een verhoogde dioxinebloedspiegel ?

Minister **Jaak Gabriëls** : Mijnheer de voorzitter, collega's, zoals collega Joos Wauters de vragen heeft gesteld, zijn ze voor het overgrote deel zowel aan mezelf

Jaak Gabriels

als aan mijn collega van Volksgezondheid gericht. Ik zal op de eerste vijf vragen antwoorden. De laatste vraag, die specifiek over volksgezondheid gaat, zal mijn collega beantwoorden.

Ik kan uiteraard begrijpen dat men zeer alert reageert wanneer het woord dioxine op dit ogenblik ergens opduikt. Meer nog dan in het verleden is men zeer duidelijk getroffen door dat begrip op zich. De directe aanleiding tot deze vragen zijn wellicht de resultaten van de dioxine-metingen die het Vlaams Gewest heeft uitgevoerd.

Mijnheer Wauters vraagt zich af of er ooit dioxinegehalten zijn bepaald in melk afkomstig van melkveebedrijven uit de streek van Olen, Hoboken en Zelzate. Het antwoord is ja. In Geel en Olen werden in oktober 1999 drie melkveebedrijven bemonsterd. De resultaten lagen tussen 3,4 en 4,7 picogram per gram melkvet. Picogram is dus tien tot de min-twaalfde.

Zoals u weet bedraagt de Belgische maximumnorm 5 picogram per gram melkvet. De zuivelsector is de enige waar reeds vóór het uitbreken van de dioxinecrisis een algemene dioxinemonitoring gebeurde. Rond Hoboken, meer bepaald in Edegem, zijn ons twee resultaten bekend uit 1996 en uit 1997. Beide lagen onder de 2 picogram. In Zelzate werden in 1997 resultaten bekomen van 1,3 en 2,6 picogram per gram melkvet.

Ik heb geen kennis van historische resultaten van dioxinemetingen in maïs, kippen of runderen in de streken die u, collega Wauters, aanhaalt. In de dioxinecrisis-databank vonden wij twee PCB-uitslagen van rundervet kleiner dan 200 nanogram per gram vet. Nanogram is hier tien tot de min-negende. Er was ook een uitslag van kippenvet, die eveneens onder die bewuste norm lag, zelfs ver daaronder.

Vanaf begin 2000 worden door het Instituut voor Veterinaire Keuring in het kader van Consum - het Contaminant Surveillance System dat wij opgezet hebben -, uitgebreid stalen genomen van runderen, kippen en varkens. Ik zie echter niet in wat het nut kan zijn van dioxinemetingen in maïs. Een dioxinetest kost altijd - nu nog steeds - rond de 30 000 frank. Maïs is volgens ons geen kritische grondstof. In de afgelopen dioxinecrisis is gebleken dat met name een moedwillige, rechtstreekse contaminatie van het krachtvoeder tot ernstige overschrijding van onze zeer strenge - dat wil ik nog wel eens herhalen - PCB- en dioxine-normen heeft geleid. Plant-aardige ruwvoerders hebben in dat verband nog nergens ter discussie gestaan. De relatie tussen de positie van dioxines in de omgeving en besmetting van dieren en dierlijke producten is trouwens allesbehalve eenvoudig. Liever dan opnieuw paniek te zaaien door arbitrair hier en daar een verbod in te stellen op het telen van ruwvoerders of op het houden van dieren, willen wij in heel België de voedselveiligheid maximaal garanderen.

Ik wil u de maatregelen toch nog even opsommen. In de geest van het in oprichting zijnde federale agentschap voor de voedselveiligheid, zijn er contacten tussen de verschillende federale en regionale diensten die zich bezighouden met de materie, wat uiteraard nog te verbeteren is. Zo heeft de Vlaamse milieu-inspectie geassisteerd bij het kiezen van de te bemonsteren hoeven in Olen en Geel. In de buurt van Zelzate wordt in samenwerking met het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen, het Vlaams Gewest, de federale departementen van Volksgezondheid en Landbouw, een systeem van mobylydeenvergiftiging, afkomstig van het bedrijf SADICI onderzocht.

Het is een probleem waarvan we momenteel de resultaten nog niet kennen. Zodra dit het geval is, zullen we ze ook publiek bekendmaken. Consum op kruissnelheid houden met 12 000 tests per jaar, is onze hoofdbetrachting. De inspanningen om de uitstoot van dioxines door de industrie te verminderen, willen we nog opdrijven door de Europese normen voor iedereen gelijk te stellen. Dat werd reeds in vorige uiteenzettingen verklaard. Het is juist dat er momenteel in Vlaanderen strengere emissienormen gelden dan in Wallonië.

De historisch verdachte zones, waarvan u er enkele hebt opgesomd, worden van dichtbij opgevolgd. Als er moet worden ingegrepen, zal dat ook zeker gebeuren. Terzake kan ik u ongetwijfeld geruststellen. Een van onze hoofdbetrachtingen is het voortouw nemen in Europa, opdat de strenge Belgische normen ook Europese normen worden. Wij hebben deze punten trouwens op verschillende tijdstippen reeds aangekaart op de Europese landbouwraad.

Een zesde belangrijk gegeven is vasthouden aan het principe dat de vervuiler betaalt. De gecontamineerde producten worden uit de handel genomen. De getroffen landbouwer wordt vergoed uit het sanitair fonds. Het sanitair fonds probeert via juridische weg de schade te verhalen op de vervuiler telkens wanneer zich dat voor doet. Dat kan uiteraard slechts als de vervuiler bekend is.

Tot slot, collega Wauters, verzeker ik u dat ik het met u eens ben dat het dioxineprobleem zo dicht mogelijk bij de bron moet worden aangepakt. Wat de omgeving betreft is deze bron de emissie door sommige industrieën. Wat de dieren betreft zijn deze bronnen de kritische veevoedergrondstoffen. Voor beide hebben we - meen ik althans - de nodige voorzorgsmaatregelen genomen.

De heer **Joos Wauters** (AGALEV-ECOLO) : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn omstandig antwoord. Het was voor mij duidelijk.

Het is echter goed, mijnheer de minister, nog eens de beleidslijnen aan te geven. Het is goed dat we dicht op de bal spelen. Ik blijf de cijfergegevens van Geel en Olen in

Joos Wauters

het oog houden. Dat is mijn regio. De kritische waarde 5 wordt bijna benaderd. Ik wil ook geen paniek zaaien. Het is goed dat u hebt aangegeven dat historische sites blijvend in het oog worden gehouden.

Wat de maïs betreft, zegt u dat het geen prioriteit heeft, omdat u er wetenschappelijk niet van overtuigd bent dat dit gevaar kan opleveren. Ik wil dat nog verder onderzoeken. Uit mijn informatie en die van de mensen waarmee ik overlegd heb, was het een belangrijke zaak omdat het zo in de voedselketen terecht kwam. Ik neem akte van uw antwoord. Voor mij is dat een punt om verder te onderzoeken.

Minister **Jaak Gabriels** : Ik wens hier nog iets aan toe te voegen. Ik heb op de Europese landbouwraden aan de Europese commissaris voor Consumentenzaken gevraagd om het probleem van de omgevingsvervuiling aan te kaarten. Hij heeft dit reeds in zijn witboek, dat in januari voorgesteld is, duidelijk naar voren gebracht.

Het gaat er niet alleen over te kunnen zeggen dat 99,4% safe is. Als die 0,6% een duidelijke afkomst hebben, dan gaat het voor de 15 lidstaten van de Europese Gemeenschap om een serieus gegeven. Wij minimaliseren dat niet. Wij willen hierover een Europees standpunt innemen. Immers, dit is geen Belgisch maar een Europees probleem.

De heer **Joos Wauters** (AGALEV-ECOLO) : Ik volg u daarin.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Yves Leterme aan de minister van Landbouw en Middenstand over "de vergoeding van konijnenkwekers en fokkers van pelsdieren naar aanleiding van de dioxinecrisis" (nr. 1280)

Question orale de M. Yves Leterme au ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes sur "l'indemnisation des éleveurs de lapins et d'animaux à fourrure suite à la crise de la dioxine" (n° 1280)

De heer **Yves Leterme** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het gaat hier om een probleem van een beperkt aantal bedrijven dat blijktbaar voor enige hilariteit zorgt bij de collega's.

Voor de betrokken bedrijfsleiders is de situatie echter dramatisch. Als ik goed ben ingelicht, bestaat er op dit ogenblik enige onduidelijkheid over hun situatie en over de manier waarop zij kunnen worden vergoed. Zij hebben schade geleden. Voor de pelsdieren gaat het zelfs zover dat onrechtstreekse consumptie van gecontamineerd

voedsel - bijvoorbeeld kippenvleugels en slachtafval - een enorm kwaliteitsverlies heeft opgeleverd. Dit heeft ertoe geleid dat deze pelsen nagenoeg onmogelijk konden worden verhandeld. De economische schade is enorm zwaar voor zowel de konijnenkwekers als de fokkers van pelsdieren. De vraag blijft ook of men een vergoeding zal ontvangen.

De wet van 3 december 1999 bepaalt welke bedrijven in aanmerking komen voor overheidssteun. Uit de artikelen 2.2 - omschrijving landbouwbedrijf - en 3.1 - de mogelijkheid voor de regering om de categorieën die voor schadevergoeding in aanmerking komen, uit te breiden - blijkt immers dat zowel de konijnenkwekers als de fokkers van pelsdieren daarvoor niet in aanmerking komen.

De betrokkenen hebben op een bepaald moment het advies gekregen om zich te richten tot de Vlaamse overheid voor een schadevergoeding. Uit het feit dat zij eventueel kunnen ressorteren onder de bijlage bij het Verdrag van de Europese Unie blijkt dat zij wel degelijk bij de federale overheid moeten aankloppen voor schadevergoeding.

Mijnheer de minister, bent u bereid de konijnenkwekers en fokkers van pelsdieren een schadevergoeding toe te kennen ?

Minister **Jaak Gabriels** : Mijnheer de voorzitter, collega's, artikel 2, 2° van de wet van 3 december 1999, waarnaar door de heer Leterme werd verwezen, bepaalt dat slechts de productierichtingen varkens, runderen en pluimvee voor steun in aanmerking kunnen komen. Het koninklijk besluit van 24 december 1999 bepaalt, zoals u hebt aangehaald, in artikel 2 dat akker- of tuinbouwbedrijven die met de voornoemde productierichtingen worden gecombineerd, ook als landbouwbedrijven zijn te beschouwen. Dat is dus een uitbreiding van de aanvankelijke interpretatie. Vele van deze landbouwbedrijven en hun producten werden tijdens de dioxinecrisis onder bewarend beslag geplaatst. Zij hebben zware financiële verliezen moeten incasseren. Prioritair zullen de getroffen sectoren worden vergoed, wat volgens de afspraken en volgens de legale regels is.

Uw vraag betrof konijnenfokkerijen en pelsdierbedrijven. Volgens mijn administratie zijn er nog geen rechtstreekse schadegevallen ingevolge de dioxinecrisis bekend. Uiteraard is er dan ook tot op heden in geen vergoeding voorzien voor de sectoren die niet rechtstreeks door de dioxinecrisis werden getroffen. U weet dat de bevraging voor de dossiers ruim is. Wij hebben al meer dan vijfduizend formulieren ontvangen, waaruit na analyse mogelijk kan blijken dat er nog andere aspecten aan de oppervlakte komen. Moest uit de ingediende dossiers blijken dat er wel degelijk een rechtstreeks en oorzakelijk verband kan worden aangetoond tussen de geleden economische schade en de dioxinecrisis, dan kan later

Jaak Gabriels

eventueel een dossier aan de Ministerraad worden voorgelegd. Ik stel dat wel afhankelijk van het feit dat serieuze schade werd geleden ten gevolge van de dioxinecrisis. Dan zullen wij dat opnieuw bekijken.

De heer **Yves Leterme** (CVP) : Mijnheer de minister, ik dank u voor dit verduidelijkend antwoord dat toch enig perspectief biedt. Ik vat het samen in drie elementen.

Ten eerste erkent u dat het wel degelijk een federale materie betreft.

Ten tweede geeft u groen licht om dossiers in te dienen waaruit na onderzoek moet blijken of er inderdaad een rechtstreeks oorzakelijk verband is tussen de geleden schade op het niveau van de pelsen of van het vlees enerzijds en de dioxinecrisis anderzijds.

Ten derde bent u bereid, in geval de eerste twee voorwaarden vervuld zijn, een voorstel van uitbreiding van de regeling, zoals nu vervat in het koninklijk besluit van 24 december 1999, aan de regering voor te stellen.

Minister **Jaak Gabriels** : Collega Leterme, die samenvatting klopt. In die geest wensen wij dat opnieuw te bekijken. Wij moeten natuurlijk eerst het oorzakelijk verband kunnen vaststellen, want anders kan ik tegen de achtergrond van de wet daar niets aan doen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

- *De openbare commissievergadering wordt gesloten om 14.30 uur.*

- *La réunion publique de commission est levée à 14.30 heures.*
